

Lakivaliokunnan mietintö 10/1995 vp

Hallituksen esitys laiksi lääninoikeuslain muuttamisesta ja 10 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunta on 21 päivänä syyskuuta 1995 lähettänyt lakivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi otsikossa mainitun hallituksen esityksen 85/1995 vp.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina vanhempi hallitussihteeri Christer Lundström oikeusministeriöstä, lääninoikeudentuomari Sinikka Lindberg-Oja Uudenmaan lääninoikeudesta, lääninoikeuden ylituomari Juhani Pitkänen Kymen lääninoikeudesta, puheenjohtaja Juha Rautiainen Lääninoikeustuomarit ry:stä ja kansliapäällikkö Marjatta Kaján korkeimmasta hallinto-oikeudesta sekä professori Olli Mäenpää.

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan jatkettavaksi lääninoikeuden kokoonpanoa koskevan väliaikaisen säännöksen voimassaoloa vuoden 1996 loppuun. Lääninoikeudessa asiat ratkaistaan yleensä kolmen lääninoikeuden jäsenen muodostamassa jaostossa lääninoikeudensihteerin esittelyn perusteella. Vuodesta 1994 voimassa olleen väliaikaisen säännöksen mukaan lääninoikeudens sihteeri, jolla on lääninoikeudentuomarin virkaan vaadittava kelpoisuus, voi lääninoikeuden työtilanteen niin vaatiessa toimia esittelemässään asiassa samalla myös yhtenä lääninoikeuden kolmesta jäsenestä.

Esitys liittyy vuoden 1996 valtion talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Valiokunnan kannanotot

Lääninoikeudet ruuhkautuivat 1990-luvun alkupuolella pahasti ja valitusten käsittelyajat pitenivät kohtuuttomiksi. Vuonna 1993 hyväksytyn lääninoikeuksien väliaikaisen kokoonpanosään-

nöksen ja sittemmin myös lisäresurssien avulla ruuhkat on onnistuttu purkamaan niin, että asioiden käsittelyaika useimmissa lääninoikeuksissa on saatu kohtuulliseksi. Eräissä lääninoikeuksissa työtilanne on kuitenkin edelleen vaikea, muun muassa vuodelta 1991 olevia verovalitusasioita on edelleen ratkaisematta. Tämän vuoksi erityistoimenpiteet lääninoikeuksien työtilanteen normalisoimiseksi ovat edelleen tarpeen. Näin ollen valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena ja puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä sellaisenaan.

Välttämättömänä edellytyksenä hallituksen esityksen hyväksymiselle valiokunta on pitänyt sitä, että valittajien oikeusturvasta on huolehdittu ja huolehditaan myös väliaikaista kokoonpanoa käytettäessä. Tätä varten jäsenenä toimivilta esittelijöiltä vaaditaan muodollisen kelpoisuuden lisäksi kokemusta. Lisäksi poikkeuksellisen kokoonpanon käyttäminen on lääninoikeuden harkinnassa niin, että vaikeissa asioissa voidaan käyttää peruskokoonpanoa.

Tässä yhteydessä valiokunta on kiinnittänyt huomiota siihen, että hallintolainkäyttömenettely ei täytä kaikkia kansainvälisten sopimusten asettamia vaatimuksia erityisesti suullisen käsittelyn suhteen. Tämän korjaamiseksi ja oikeusturvan tehostamiseksi julkishallinnossa on pitkään ollut valmisteilla hallintolainkäyttölaki, joka yhtenäistäisi menettelyä eri hallintolainkäyttöviranomaisissa ja kokoaisi keskeiset säännökset yhteen lakiin. Valiokunta pitää uudistushanketta merkittävänä ja odottaa saavansa tätä koskevan esityksen käsiteltäväkseen vielä kulu- van syysistuntokauden aikana.

Edellä esitetyn perusteella lakivaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Helsingissä 24 päivänä lokakuuta 1995

Asian ratkaisevaan käsittelyyn ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Lax, varapuheenjohtaja Vähänäkki ja jäsenet Aittoniemi, Karpio, Kuosma-

nen, Lapintie, Myllyniemi, R. Ojala, M. Pohjola, Ryhänen, Salo, Tahvanainen ja Tarkka sekä varajäsen Polvi.
